

19.3.2021

Kaupunginmuseon lausunto Suomen kansallismuseon asemakaavamuutoksen ehdotuksesta

HEL 2020-001640 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien Suomen Kansallismuseon tontin asemakaavamuutoksen ehdotusta, jolla turvataan museokohteen rakennussuojelu ja mahdollistetaan museon lisärakentaminen. Kaupunginmuseo on osallistunut hankkeen kaavaneuvotteluihin, ja toimii lausunnonantajana Museoviraston kanssa sovitun työnjaon mukaisesti. Kaupunginmuseo on laatinut tiivistelmän kohteen rakennushistoriasta sekä arvotuksesta, hankkeen oasvaiheen lausuntoon. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustettävänsä mukaisesti rakennushistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kansallismuseon rakennukset on suojeltu asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta. Suojelupäätös on vuodelta 1980, ja tehty 1960-luvulla voimaan tulleen lainsäädännön pohjalta. Suojelupäätös ei sisällä suojelumääräyksiä tai suojeluluokituksia; luokitusta ryhdyttiin soveltamaan valtio asetussuojelukohteissa vuoden 1985 rakennussuojelu-uudistuksen jälkeen. Suojelupäätöksen sisältö on kuitenkin kattava, ja Museovirastolla on keskeinen asema suojelun tulkitsijana ja toimenpiteiden arvioijana.

Suojelupäätös on luontevaa uudistaa vastaamaan 2010 alkaen voimassa ollutta rakennusperintölakia. Uudistuksessa lakkautettiin erillinen valtion kohteita koskeva asetusta. Asetussuojelupäätökset päivitetään vaiheittain ja tarpeen mukaan vastaamaan olevaa lainsäädäntöä. Vanhat suojelupäätökset ovat sellaisenaan voimassa uusiin päätöksiin asti.

Kaavavalmistelussa todettiin Suomen kansallismuseon rakennusten ja ympäristön suojelu tarkoituksenmukaisena rakennusperintölain mukaisesti. Perusteena rakennusperintölakiin perustuvalla suojelulle ovat museon erityinen valtakunnallinen sekä kansainvälinen kulttuuri- ja arkkitehtuurihistoriallinen merkitys sekä tarve ulottaa suojelu pitkälle kiinteään sisustukseen ja pintoihin asti. Rakennusperintölakiin perustuva suojelupäätös varmistaa myös Museovirastolle vahvemman aseman suojelun tulkitsijana kuin asemakaavaan perustuva suojelu. Rakennusperintölakiin perustuvan suojelun pysyvyys on myös varmempi kuin kaavasuojelussa. Valmistumassa oleva uusi RHS museorakennus-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

19.3.2021

ta, samoin kuin oleva tieto ja näkemykset tulevat olemaan hyvä ja riittävä lähtökohta suojeluesitykselle.

Museovirasto tulee tekemään jatkossa Uudenmaan ELY-keskukselle esityksen Kansallismuseon suojelupäätöksen uudistamisesta. Suojelupäätöksen uudistamista ei ole tarpeen suoraan kytkeä museon laajennukseen liittyvään kaavamuutokseen. Asemakaavamuutoksen olennainen sisältö liittyy museon laajennuksen toteutukseen.

Nyt käsillä olevassa asemakaavamuutoksessa on tarkoituksenmukaista varustaa kohde suojelumerkinnällä sr-1 ja määräyksellä, jonka kirjaus pohjautuu nykyiseen asetussuojeluun. Kaavaratkaisu on tällöin olevien suojeltujen rakennusten osalta joustava ja mahdollistava. Asemakaavan suojelumerkinnän piiriin tulee liittää rakennusten ja tonttia reunustavien muurien lisäksi myös Kansallismuseon liittyvät puistot ja puutarhat. Kansallismuseon laajennuksesta käydyn arkkitehtuurikilpailun sisällön ja ohjelman laatimisessa sekä kilpailuehdotusten arvioinnissa Museovirasto on toiminut asiantuntijana.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavasuojelun prosessista eikä asemakaavaehdotuksen sisällöstä.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö